

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII. Sip ucca 10. Jelzés levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl, ajánlata komoly és megbízható. Dohányu. 68.

GAZDAG, fiatal uriember, kinek saját háromemeletes háza, továbbá uri életet biztosító nagy jövedelmű vállalatja vannak, jobb családból nősilne. Bővebbet FISCHER, Dohányu. 68.

KITONÓ PRAXISU orvos, fess, szimpátiikus uriember nősilne. Bővebbet FISCHER-nél.

NŐSÖLNE vagyonos földbirtokos, gazdag gyáros, mérnök, ügyvéd. Bővebbet FISCHER, Dohányu. 68.

FISCHER régi, elismert, megbízható házassági közvetítőhöz bizalommal fordulhat. Dohányu. 68.

GYÖNYÖRÜ urlakással és tekintélyes készpénzhozománnyal rendelkező hölgy férjhez menne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohányu. 68.

SZAZHATVANEZER PENGÓ azonnali hozománnyal, gazdag család, férjhez adná lányát. Bővebbet FISCHER-nél, Dohányu. 68.

BENŐSÖLNÉNEK uriemberek, pénzhozományra nem reflektálnak: 26 éves, szimpátiikus, közép-termetű. 29 éves, érettségizett, fess ember.

33 éves, érettségizett, művelt. 35 éves, agilis kereskedő. 38 éves, kellemes megjelenésű. 42 éves. 52 éves. Bővebbet FISCHER-nél.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b, Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

SADCHEN, ki orthodox körökben járta, közölje címét »Vidék« jelgére.

SOGORNÖMET, ki saját fűszerüzlettel rendelkezik, férjhez adnám. Teljes című és pontos adatokkal ellátott leveleket »Házasság, ha komoly« jelgére kérek, melyet a kiadó továbbít.

BIZTOS EXISZTENCIAJU fiatal hűgomat férjhez adnám. Hozomány és kelenyge van. Csakis jó házból való orthodox fiatalemberek ajánlkozzanak. »Bolg házasság 21« a kiadóba.

Állást keres.

A HAZTARTAS minden ágában jártas előkelő családból való intelligens leány házikisasszonyi, esetleg mint perfekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosítottatik. Cim a kiadóban.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montirozást, mindennemű varromunkát gyönyörűen készítenek. Kártyások részére is. Szövetség ucca 45. fsz. 6.

ÜVEG- ÉS PORCELLANFESTŐ, ki nem képes álláshoz jutni a szombat megtartása miatt, ezuton fordul a szombattartó cégekhez, hogy bármily alkalmazásban megélhetési lehetőséget nyujtsanak neki. Három nyelven beszél. Szives megkeresés esetén cim a kiadóban.

Különféle.

NŐI DIVATSZALONBA fizető tanulóleány, jobb családból, felvétetik, Szombaton zárva. Cim a kiadóba.

KÜLÖN szobában ágy kiadó. Nefelejts-utca 50. I. 19.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rab- biság felügyelete alatt. Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54. Naponta friss áru. Házhoz szállítás. Telefonhívó J. 34-76.

PANETH-féle orth. כשר SZALÁMIGYÁR Debrecen

Ajánlja elismerten legjobb kővér liba szalámi különlegességeit, úgyszintén szalámi, virsli és füstölt-hús-gyártmányait a legolcsóbb napi árak mellett. Szétküldés postán naponként kétszer. Cim: Paneth Szalámigyár Debrecen. Telefon: 7-22.

„Orth. darált só” az ország minden vonalára pontosan szállítok és előjegyzéseket elfogadok. Pollák Zsigmond Debrecen.

ויכתיב אויף פורים! מגילת אהרונות איבערעטצט אויף ריים (גראם) אין יידיש-דייטשער שפראכע געדרוקט זעהר אינטערעסאנט. פריי אין גולדען (12 500 ק) בעשרטא אים פארהיינין אויף אדערעסע: Weisz Izrael Miskolc, Szentpéterikapu 10. רעווען עווענטועלל אויך אנדע פורים-שמעיל צו בעקאמען זינד.

BÉLYEGZŐKET NYOMTATVÁNYOKAT héberszövegeket is kifogástalanul, hibamentesen szállít ABRAHÁM nyomda és bélyeggyár Kecskemét Szombaton zárva.

Springer-féle orth. כשר Szalámigyár Nyiregyháza Ajánlja liba-szalámi és liba-füstölt-hús különlegességeit, úgyszintén kitűnő szalámi, virsli és egyéb füstölt-hús gyártmányait feltűnő olcsó árakban. נלאטט כשר áru is kapható. Cim: Springer Szalámigyár, Nyiregyháza.

Hajszálakat hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel Pollák Sarolta „Miracle” hajlélvoltító szer szétkül-dése utasítás-sal. Budapest, Andrásy-ut 38. Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom. Összes szépséghibák kezelése. (Arcapolás olcsó béreltrendszerrel). Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3. Felelős nyomdavezető WEITZ KÁROLY

יידישע צייטונג בעיה ZSIDÓ UJSÁG A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER.

Table with subscription rates: Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10. TELEFON: József 125-90. ALAPITOTTA: GROSZBERG LIPÓT זעיל. ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.-, 1/2 " " 10.-, 1/4 " " 5.-, Postachequekontó-szám: 50.791.

„Chilul hasem” mint spanyolfal

Csoportosítsunk három, a zsidó közösségnek egymástól távol eső hitközségeiben történt esetet s közös tünetként a címben irt jelenséget állapíthatjuk meg bennük. A három esetben képviselve van a zsidóság többféle árnyalata a szélső neológizációtól a chosid irányzatig. Ha Spinoza emlékkéteben »more geometrico« mértani módon akarnók kifejezni magunkat, akkor a három szóbanforgó hitközség oly szöveget alkot, amelynek csuca a pesti konzervatívuskodó neológia, az egyik szára a berlini túljó neológiát jelző liberalizmus, a másik szárnak végén a munkácsi viszálykodó chaszidás van. A pesti neológ hitközség vezetősége ellen a múlt héten egy röplap jelent meg, amely meg lehetőségen konkrét vádakat emleget s azt követeli, hogy választassék egy teljesen független ellenőrző bizottság, amely a könyveket átvizsgálja. A röpirat megjelenését a hatalmon levő párton roppant megbotránkozással fogadták, a mostani vezetőség eilenesei pedig körülbelül olyan érzéssel, amilyen a komün alatt eltöltötte a pesti zsidó kispolgárt, ha egy-egy hirt hallott a szovjet közeli bukásáról — nyiltan nem mert örülni, csak csendes elégtételt érzett. Az egyik oldalon mindent tagadtak és hallatlan chilul hasem-nek mondták a zsidó ügyeknek a fórumon való tárgyalását, mert — nézetük szerint — még

az igaznak bizonyult panamát vagy korrupciót sem volna szabad kiféje vinni. A másik oldalon pedig mindenféle vizsgálat nélkül egyszerűen elhisznek mindent, de nem tesznek ellene semmit, mert félnek a »chilul hasem« vádjától. S egyik pártnak sem jut eszébe, hogy a különféle pártos beállítások helyett talán jó volna végére járni a dolognak miképpen is áll ez az ügy valójában? Chilul hasemet hangoztattak a legutóbbi berlini hitközségi választásnál is. A német fővárosban a reformhoz nagyon közel álló liberalizmus szélső neológ irányzata uralkodott az előljárságban. Pár hónap előtt azután a cionisták szervezkedtek a konzervatívokkal és legyőzték a liberálisokat. Ezek azonban nem akarták kiadni a hatalmat a kezükből és megfellebezték a belügyminiszterhez a választást. A győzők természetesen árujának minősítették a választási visszavonulást megpeticionálását egy nem-zsidó fórumhoz és erkölcsi lehetetlenségnek bélyegezték, hogy belső zsidó ügyekben egy zsidóságon kívül álló tényező döntsön. A minisztérium megálapított több választási szabálytalanságot, amelyek azonban a választás eredményét nem módosították. Most természetesen az alulmaradtak részéről ismétlik: »chilul hasem«

Ugyanaz a jelenség Munkács viszálykodó s belügyeiket folyton a hatóság elé vivő chaszidpártjainál. A belzsek ellenfeleikről, az ellenfeleik ő róluk hangoztatják a vádat, hogy elköveték a legnagyobb bünt, mert a zsidó közösség nevét és becsületét pellengérré állították. A fogalmak összezavarása ez! A »chilul hasem« tilalma védi a zsidóság nevét kiféje. Ehez elsősorban szükséges az, hogy a megtámadott igazán erkölcsi alapon álljon. Az erkölcselenség nyilvános megfeddése nem lehet a »Név megszenteltetés« mert akkor a nagy próféták követték volna el, a kik szözataikban ugyancsak pellengérré állították népük hibáit az utókor számára. De éppen a próféták hangoztatták, hogy a bűn nem hivatkozhatik a közösség erkölcsi tökéjét védő »chilul hasem« tilalmára. Jeremia idejében is azt hitték a bűnösök, hogy a templom megvédi őket büneik dacára. Ezért dörgi nekik oda Anozsosz igazí papja: »ne mondjátok, hogy a templom mindent kiengesztel« A törái törvény is tiltakozik az oltár refugiumszerűsége ellen. Pest, Berlin, Munkács három esete tehát ugyanegy nevezőre hozható: pártérdek vagy hatalmi érdekek spanyolfala akar lenni a »chilul hasem« vádja. Pedig a »chilul hasem« övintézkedése köfal akar lenni az erkölcsi számára, de nem spanyolfal az önzés oltalmára.

A balassagyarmati választás és a chazoko

Méltán kelthetett országsszerte feltűnést a Deutsch I. J. főrabbi z. c. l. halálával megüresedett balassagyarmati rabbiszékeknek a fiával történt gyors és akadályok nélküli betöltése, főképp, ha tekintetbe vesszük, hogy mily heterogén és különböző felfogásu elemekből áll a balassagyarmati hitközség.

A választás jelentősége meszsze tülemkedik a helyi érdekek körén, mert oly mozzanatai is vannak, melyek kétségkívül számíthatnak szélesebb körű zsidó közvélemény érdeklődésére.

Mint tudjuk, a legutóbbi rabbiválasztásoknak általános kísérő jelensége a békétlenség és viszálykodás. Utalhatunk a dunaszerdahelyi kínos eseményekre, ahol pártokra szakadva néznek farkasszemét egymással a meggyezni nem tudók.

Önkénytelenül felvetődik tehát a kérdés: Minek tulajdoníthatók a rabbiválasztásokat kísérő bonyodalmak? A sok lehetséges ok között kétségkívül legfontosabb a chazoko, az utódlás intézménye. De bármennyire méltányolható is emberi szempontból a chazoko elve, mégsem vitatható el, hogy néha bizonyos mértékig veszedelmes közelségbe kerülhet a chazoko a szimonniával. Mert végeredményben mindegy, hogy pénz avagy más eszközök révén jutnak egy statulum birtokába. Főlöszleges külön megemlíteni, hogy

mindez nem vonatkozhatik a most megválasztott balassagyarmati főrabbi, aki ugy tudása, mint egyéni közkedveltsége folytán a legméltóbb eme díszes állás betöltésére.

A történelmi hűség kedvéért szükséges a balassagyarmati rabbiválasztás előzményeinek megrogzítése.

A hitközségi alapszabályok 19. paragrafusa így szól: »A közgyűlés megtartása a tárgy meg-

nevezésével 15 nappal megtartása előtt előszóval s hirdetésmény kifüggesztése által közzeendő.« Tekintettel a hirtelen beállott gyászos esetre, a hitközség vezetősége rendkívüli közgyűlést hívott össze s ennek egyetlen tárgyául a főrabbi választást tüzte ki. Maga a rendkívüli közgyűlés rendkívül izgalmas lefolyású volt. Nem a megválasztandó s immár folyó hó 20-i közgyűlésen meg is választott főrabbi megválasztása ellen hangzotak el felszólalások, hanem igen sokan, hivatkozással a fenti paragrafusra, a törvényes formák betartását követelték.

Ennél a pontnál nyilvánult meg a hitközség elnökségének s főképp Weisz Miksa urnak előrelátása, kik nem akarták a hitközséget egy választással járó izgalmaknak kiténni, már pedig egy ilyen heterogén összetételű hitközségben semmiesetre sem vezetett volna jóra. Hy luxust megengedhet magának egy homogén összetételű közönség, ellenben Balassagyarmaton az ilyesmi a hitközség biztos bomlására vezetett volna. Ezt csak a »fait accompli« tudta megakadályozni. S ezért már a határozatképtelen közgyűlés úgy

döntött, hogy a f. hó 20-i közgyűlés törvényesítse a többség akaratát, aminthogy időközben ez meg is történt, s így minden zökkenés nélkül sikerült az arralegméltóbbal, Rabbi Aron David Deutsch-sal a balassagyarmati rabbiszéket betölteni.

A helyi viszonyokkal ismerős előtt nem is lehetett kétséges ennek a bekövetkezése. Az a megértő jóindulat s szeretet, amely a Megücsöült legjellemzőbb sajátága volt s amely az új főrabbinak is egyik legszebb erénye, biztosította R. Aron David Deutsch megválasztását.

Türelmesség és megértés nem jelent indolenciát, sőt az adott helyzetben e türelmesség az egyetlen mód s eszköz a hitélet mélyítésének elérésére s a hitközség konzervatív jellegének megőrzésére.

A balassagyarmati rabbiválasztás azt bizonyítja, hogy a chazoko intézménye mellett is megőrizhető a hitközség békéje kos, előrelátó vezetőség mellett és ha a nagy előd hozzá méltó utódot hagy hátra. Ilyen szempontból gratulálni kell a választóknak és a választottnak egyaránt.

Löwenheim Miksa
Balassagyarmat.

Ahogy a tulsó partról látják

— Neológok és ortodoxok egy antiszemita lapban —

A pesti vezető-főrabbi-választással kapcsolatban a »Nemzeti Ujság«, a Wolff-párt közlönye hosszabb cikket közölt az orthodoxia és neológia viszonyáról. A közlemény objektivitásra törekszik s nagy fontosságú volna, ha egyes keresztény körök felfogását tükröztetné vissza. Általános azonban az a vélemény, hogy a cikk írója még pár hónappal ezelőtt zsidó volt. De így is érdemes tudomást venni arról, miképp informálják a keresztény közönséget zsidó ügyekről.

A cikk a vezető-főrabbi választása mögött a pesti neológ terjeszkedési törekvését látja ki-domborodni. Ez a törekvés egészen az orthodoxia beolvasztásáig is hajlandó elmenni. A cikk szerint a neológok a következőket akarják elérni:

1. Mindenekelőtt egyesíteni akarják a budapesti neológ hitközségeket s ebből a célból arra törekszenek, hogy a budai hitközségnek is olyan vezetősége legyen, amely hajlandó lesz, akár csak az óbudai, beolvaszni az

egységes budapesti neológ hitközségbe.

2. Ha a budapesti neológ hitközség már egyesült, akkor a neológ zsidóság országos szervezetét úgy akarják megszínálni, hogy ennek élén egy országos világi és egyházi elnök álljon s ennek az egyházi elnöki állásnak betöltésére Hevesi Simont tartbetöljék legalkalmasabbnak.

3. A neológ zsidóság ilyenformán egységes szervezetet kapna s ez alkalmas lenne arra, hogy a statusquo hitközségeket magába olvassza, mind pedig az orthodoxia egyrészt is maga fele hajlitsa, annál is inkább, mert az ortodoxiában is mind számosabbak akadnak olyanok, akik erre hajlamosak. Ezek arra számítanak, hogy a felvidéki bevándorlás megszűnése folytán az orthodoxia mindinkább háttérbe szorul s lassanként egész kis körre szűkül össze.

Ha a cikkirő tulaj is, annyi mindenesetre igaz, hogy az ortodoxiában sokan vannak, mégpedig prononszírozott orthodoxoknak elismertek, akik lelkileg igen közel állnak a neológ politikához és kritikák idöben egy-két békeszólammal könnyen leszerezhetők volnának. Viszont azt minden orthodox embernek tudomásul kell venni, hogy a felvidéki bevándorlás megszűnése miatt a megmaradt orthodoxia arra szorul, hogy önmagából pótolja a bevándoroltakban rejtett erkölcsi és vallási tökéletet. Ez a körülmény elsősorban a tóratanulás intenzivítását írja elő parancsolólag.

A cikk további közleményében kitér az orthodox közéletre is. Erről azt írja: »Ugyanakkor, amikor a pesti hitközségben ez a válság van, az orthodoxok szervezetében is ellentétek akadtak. Az orthodoxok országos irodája éppen úgy, mint a neológoké, befolyást akar gyakorolni a hitközségek szerveztére, ügyeinek vitelére és ez az oka annak, hogy a sok ortho-

dox hitközség részéről az orthodox iroda vezetése iránt is bizalmatlanság nyilvánul meg, úgy-hogy az elnökség tagjai nemrégiben le is mondtak. Itt is az a helyzet, hogy a pesti orthodox hitközség áll leginkább az országos iroda vezetősége mellett, ezzel szemben főleg a keletmagyarországi orthodox zsidók fönn akarják tartani függetlenségüket. Ezek különösen azt helytelenítik, hogy az orthodox és neológ vezetőség között újabban erős összeműködés nyilvánul meg és az orthodoxok attól félnek, hogy ez végül az orthodoxok lassu beolvadását fogja jelenteni a szerintük káros neologizmusba.

»Különösen a chaszideus hitközségek azok, illetőleg az egyes orthodox hitközségek chaszideusai, akik az orthodoxia merev elzárkózását hirdetik s például voltak olyan orthodoxok, akik helytelenítették, hogy az orthodox hitközségek képviselőiben a pesti orthodox rabbi bekerül a felsőházba.«

חֲסֵדוֹ, כֶּסֶף שֶׁל פֶּסַח

„CERES“

a szokott kiváló minőségben minden fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletben kapható
HUTTER JÓZSEF
Szappan- gyár **OLAJIPAR** részvény-társaság
Budapest, Erzsébet-körút 6. szám.
Telefon: J. 108-92, 93, 94, 95.

Mondanunk sem kell, hogy mindez csak fantázia. Az orthodox iroda vezetője már régóta le akar mondani megrogáit egészségügyi állapota miatt, és csupán az általános tisztelet és szeretet tartja vissza pozíciójában. A budapesti orthodox főrabbi felsőházi tagsága ellen pedig semmiféle elvi alapon nyugvó ellenkezés nem nyilvánult meg. Sőt, a választás után az ország összes orthodox hitközségeinek képviselői felejtethetetlen melegséggel üdvözölték. — Ha tehát a tulsó partról nem is látják pontosan a zsidó ügyeket, nem végezzünk meddő munkát, ha figyelemmel vigyázunk az onnan jövő megállapításokra.

In Windmühle gemahlenes **שֶׁמֶרָה MEHL**

zu haben bei

Herman Weiner, Jászkarajenő

שֶׁל פֶּסַח

HUSVÉTI ÁRUT

ismét készít ez évben az ismert kitünő minőségben, szigoruan rituális előírás szerint

Schreiber Simon

az egri főtisztelendő főrabbi ur felügyelete alatt a

Franck Henrik Fiai Rt.

Levelezési cím:

Budapest, VI., Benczur ucca 1. sz.

Telefon: 129-19.

Postafiók: 216.

Az orthodox központi iroda a hitközségi alkalmazottak ügyéért

A „Zsidó Ujság“ már a multkor közölte, hogy a magyarországi orthodox metszők és kántorok egyesületének elnöke nyílt levelet intézett Frankl Adolf irodai elnökhöz, amelyben hangsúlyozza az alkalmazotti nyugdíjügy rendezésének szükséges voltát. Ebben az ügyben az elnökhöz az irodától a következő levél ment: 489/1927.

Tekintetes Schnitzler Fülöp urnak, a magyarországi metszők és kántorok egyesülete elnökének,

Püspökladány.

Folyó hó 4-én kelt beadványukra válaszolva, értesítjük t. Cimedet, hogy a magunk részéről is a legnagyobb mértékben átérezzük annak kiváló fontosságát és szükségességét, hogy hitközségeink alkalmazottainak nyugdíjkérdése mielőbb — a lehetőséghez képest — a méltányosság és igazságosság elvei alapján rendeztessék.

Most, hogy az utóbbi évek valutáris romlása folytán legnagyobb részben megsemmisült egyéb nyugdíjintézmények újból kezdik visszanyerni életképességüket és stabil valutánk alapján, azok felépítése újból lehetővé vált aktuálissá lett ennek az általunk rég óhajtott intézménynek életre hívása is. Komoly gondunkat képezi, hogy ez mielőbb megtörténhessék és erre vonatkozólag régebbi idő óta illetékes felsőbb helyen is tárgyalások folytatunk, amelyek, bár még nem vezettek teljes eredményre, erre mégis nagy reményt nyuj-

tanak. Erre vonatkozó terveinket azonban felekezetiünk legális képviselésével, a központi bizottsággal és országos képviselőségünkkel kell előbb letárgyalatnunk. A központi bizottság rövid hetek múlva, országos képviselőségünk pedig ugyancsak rövid idő múlva fog ülésezni. Mihelyt tehát ezen törvényes szerveink a megoldás módzataira vonatkozó határozataikat meghozzák, a magunk részéről annak végrehajtására irányuló intézkedéseinket haladéknélkül és sürgősen megfogjuk tenni. T. Cimed előtt is jól ismeretes, hogy ennek a fontos kérdésnek megoldásánál számos jogos érdekre kell tekintettel lenni, így tehát annak közmegegyezésre való rendezése a legfőbb cél.

Ennek érdekében kérjük szíves türelmüket, amíg az időt az intézkedésre — fentiekre tekintettel — alkalmasnak látjuk.

Bp. 1927. évi február 18-án

Orth. IZR. közp. iroda nevében:

Frankl Adolf
elnök.

קונטרס
חק לישראל

héber könyvecske most jelent meg
Welcz Izráel

pesti orth. rabbi kiadásában.
tartalmazza a szombatira eső Erev Peszach szabványait. Az idén aktuális könyvecske beszerezhető P. 250 árban a kiadónál:

Budapest, VII, Kertész-u. 27.

Adar 7-ére

Kegyeletes szokás a hitközségekben, hogy Mózes tanítónk משה רבינו születésének és halálának évfordulóján, Adar 7-én megemlékezzenek az elmúlt év nagy halottjairól, akik a nagy Mester nyomdokain haladva a zsidóságnak szentelték életüket.

A lent következő névsort az elhalálozási sorrend szerint állítottuk össze.

Ebből az alkalomból felkérjük a t. hitközségeket, illetve rabbi urakat, hogy ezuttal emlékezzenek meg „k'él molé rachamim“ imádkunkban megboldogult Főszerkesztőnkéről is משה ארי' בן מורה מורה אשר זעל שדלך לקולמו, aki az orthodox zsidóságnak szentelt életéért méltán érdemes e kegyeletes megemlékezésre.

הרבנים הגאונים:

- R. Hillel Klein, Newyork,
R. Mojse Hager, Suczawa,
R. Jozsef Fleischmann, Dunaszerdahely (Dajon),
R. Slojmo Breuer, Frankfurt a/M.
R. Bünem Ehrenfeld, Nagymarton,
R. Meier Szimche Katz, Dwinks,
R. Eizik Friedrich, Homonna,
R. Jiszóchor Dov Rokeach, Belz,
R. Jákov Fischer, Kunszentmiklós,
R. Mojse Katz, Nyitra,
R. Jozsef Jiszroél Deutsch, Balassagyarmat,
R. Nőszon Czvi Finkel, Chevrojn,
R. Avróhom Steiner, Bodrogkeresztur,
R. Aharon Horovitz, Beitsch.

Egyetlen szombattartó szállító cég

Budapest: **Schwarz és Salgó**

Cégtulajdonos: **Salgó Jakab**
BUDAPEST, Dohány-u. 10.

Telefon: József 123-42.

A vidék részére külön postaosztály

Ugyanott a legkiválóbb vegytisztítás és kelme festés.

Az új tisztítási eljárás folytán a gallérok háromszor annyi ideig tartják meg épségüket mint eddig.

A felbácsizott pojké

E sorokat több előfizetők kérésére írjuk, akik azt kérdezték tőlünk, miért nem foglalkozunk azzal a mozgalommal, a melyről a napilapok is írnak és amely azt célozza, hogy a most a Vatikánban készülő javított latin biblia fordításban (a Vulgátában), ne legyen az a kitétel, hogy »megbünteti az apák vétkeit a gyermekeken harmad- és negyediziglen«, hanem ez: »beszámítja az apák vétkeit (enyhítő körülményül) a gyermekeknek«. Ezt a mozgalmat egy Donát nevű öreg ur indította meg, amiért a felekezeti sajtó egy része »Donát bácsi«-ról ír.

Mi eddig nem irtunk a dologról, mert azt hisszük, hogy bácsiknak kinevezett urak nem fogják ezt a kérdést elintézni. Nézeiünk szerint a dolog elvesztette komoly jellegét, amikor megvalósult a zsol-tár igaz szava: ישעיהו יושבי שער beszélnek róla az utcának emberei. A komoly zsidó előtt teljesen mellékes, mi képen fordítja a latin fordítás azt a kitélet: »pojké avojn ovojsz«. Hitünk szerint

az I-ten nem szorul rehabilitációra még ha meg is bünteti az apák vétkeit harmad- és negyediziglen. A mi szent hagyományaink értelmében »I'seénom sovim« ez nem vonatkozik csak azokra, akik maguk is bűnösök. Míg viszont a jóra törekvők érzik az Ur ezredizigleni kegyelmét.

Náivnak tartjuk egyébiránt azt a fel-fogást, amely szerint, ha a Vulgátában másképen lesz fordítva a »pojké« szó, akkor csökken majd a zsidógyűlölet és nem fognak többé bosszuálló I-tenről beszélni. A zsidógyűlölet nem egyes bibliai versek fordításán alapszik. Előbb volt meg a gyűlölet és csak azután ke-resték hozzá utólagosan okot és támaszt. A bosszuálló zsidó I-tenről is csak azért beszélnek, mert a zsidóság hitét akarják lealacsonyítani. Ez az évezredes elő-ítélet már hagyomány, a dogmatika egy tételévé lett. És ezt akarja egy zsidó egy szó-magyarázattal megdönteni?

Mindezekért helyesnek találjuk volna a bölcs király intelmének megszívlelését: »kevojd elojkim hasztér dovor«. I-ten dicsősége lett volna a dolog csendben tartása. Minket is ez a szempont vezérelt, amikor nem fújtuk föl Donát »bácsi« pojké-felfedezését és a nyomában keletkezett rojdamozgást.

A cukorka-gyártás ritualitása

— Zsiradékaggodalom mellett chomecz-aggály is felmerül —

Lapunk mult számában közöltük a hirneves mádi gaon, Winkler főrabbi döntését arról, hogy mindenféle cukorkakészítésnél szerepe jut a zsiradék-nak és így nem szabad csak ojan embertől venni cukorkát, aki teljesen megbízható abban a tekintetben, hogy nem a vallástörvény értelmében tiltott zsiradékot fog felhasználni. A dojog nagyon fontos, mivel-hogy tömegfogyasztásról cikkről van szó. De éppen ezért meg kellene oldani a kérdést. És ez a kérdés megoldható, ha a nemso-kára összeülő országos orthodox rabbi bizottság kezébe veszi a dolgot s erkölcsi irányításával rituálisan kifogástalan cukorka gyártásához megadja az indító okokat.

Az összeülő Rabbibizottság fokozott figyelembe kívánkozik az, amit egy szakember, Neustadt Dávid ír nekünk:

A cukorkára vonatkozó rituális kérdéshez kötelességemnek tartom megjegyezni, hogy a cukorka előállításánál a közölteken kívül még

fontos tényező az is, hogy a gyártásnál nélkülözhetetlen aetherikus olaj, vagyis iz, mind chomec.

Ha tehát vajaki oly cukorkát eszik, amelynek zsidó gyárosa nem adta el a chomecot, egész éven át megszegi a chomecz tilalmát, hisz nem lehet pontosan kiszámítani, mennyi ideig tart a peszachon át raktáron maradt áru.

Neustadt Dávid ur szakszerű megállapítása bizonyára elősegíti majd a kérdés minél gyorsabban történő intézményes rendezését.

— Gyászbesz. Schlesinger Dániel, a salgótarjáni hitközség titkárának édesapja a bpesti orth. szanatóriumban jobbléte szenderült. Az elhunyt 76 éves kiváló talmudtudós temetésén sógora, Sussmann Viktor budapesti rabbi tartott nagyszabású bucsuztatót. Majd az elhunyt násza, Pollák Fülöp váci főrabbi magasszárnyalású gyászbeszédet mondott. Ezután Herschkovits Mihály rabbi, a budapesti Talmud-Tóra egylet nevében beszélt. A család nevében pedig fia könnyeket fakasztó szavakkal bucsuztatta.

A ZSIDÓK EGYETEMES TÖRTÉNETE

Két pompás kötetben.

ÁRA:

diszes vászonkötésben P 36.—
angol félbörkötésben P 40.—

GALLÉROKAT, frakk mellényt új eljárással 8 óra alatt is KIFOGÁSTALANUL TISZTIT

a „KIRÁLY“ gőzmosoda, kelmelesztő és vegytisztító
IV, Magyar-u. 6., V, Bálvány-u. 23., VII, Király-u. 15.,
VII, Dohány-u. 20. Telefon: 191-33.

Pro-Palesztina és kontra Pro-Palesztina

Németország fővárosában a múlt hónapban megalakult a Pro-Palesztina Bizottság túlnyomóan keresztény tagokból.

Az alakulat életrehívása a német liberális (neolog. reform) zsidóság egy részében élénk ellentétet keltett.

Épen ezért a múltkor nagy monstre-estélyt rendeztek azzal a napirenddel: „a német nép és a Palesztina-toborzás veszedelmei.”

Az első szónok a német reform-hitközség lelkésze volt. (A berlini reform-hitközség már csupán névlegesen zsidó, vasárnapi összejöveteleket rendeznek, hajadonfővel imádkoznak és a Tórából mindössze egy pár mondatot olvasnak.) A reform-szónok, Dr. Rosenthal a zsidó vallás nevében elítélte a palesztinai munkát s azt mondta, hogy a Pro-Palesztina-bizottság nemzsidó tagjait félrevezették. Azzal fejezte be: „I-ten a mi atyánk és Németország az anyánk.”

Az utána következő szónok, Dr. Haack boroszlói evangélikus pap kijelentette, hogy az előtte felszólt kolléga közelebb áll hozzá,

mint sok keresztény. Palesztina nem Zsidóország, mert Anglia igazgatja, csupán a bolygó zsidók országa lehet. A népszövetség, amelynek oltalma alatt áll Palesztina, eddig semmiféle hatalom felte nem rendelkezik.

Az utána felszólt zsidó szónokok egy része pedig kijelentette, hogy a Pro-Palesztina-bizottság kész veszedelme nem a zsidóságnak, hanem a német nép egységének.

Mindeme kijelentések arra indították a Pro-Palesztina Bizottság elnökét, gr. Bernstorff volt nagykövetet, hogy nyilatkozatot adjon ki ez ügyről. Kijelenti, hogy a palesztinai munka az emberi jótékony-ság és erkölcs nagy vállalkozása. A Bizottság egyáltalában nem foglalkozik belső zsidó ügyekkel és visszatartja azt a feltevést, hogy a Bizottság tagjai nem volnának informálva alakulatuk igazi célja felől. — „Egyébiránt a Palesztina-munka a német zsidók polgári társadalmi és politikai helyzetét semmiképpen sem érintheti.”

Szólj igazat, betörök a fejedet...

Londonban számos hitközség (jobbán mondva imaegyesület) van amelyek csak lazán köt össze a főrabbi (chief rabbi) tekintélye. Egy ilyen hitközségben furcsa eset történt a múltkor. A rabbi, egy idősebb londoni, igen erősen huzta alá azt a tényt, hogy a szombat nyilvános megszenteltelenítői nem méltók egy hitközség vezetésére. Megjegyzendő, hogy az illető hitközség tagjai túlnyomóan orthodoxok, csupán a vezetőség áll szombatot meg nem tartó neológokból. A derozo után a vezetőség tudára adta a rab-

binak, hogy tekintse magát elbocsátottnak. Erre a hallatlanul brutális és zsidótlan eljárásra nagy felzudulás támadt a zsidóság körében, de a vezetőség nem törődött ezzel és ragaszkodott a rabbi elbocsátásához. Sőt, amikor az ügy a főrabbi elé került, hiába volt az ő közbenjárása és így tehát meg kellett elégednie azzal, hogy sikerült kijárni a községnél 5000 font kárterítést.

Az egész eset jellemző egyes hitközségi vezetők alacsony lelkőségére, amely abból nyer erősi tétst, hogy neolog érzelmű körök-

Felkéretnek az anyahitközségek

vezetői, hogy a névszerint a kerületük-höz tartozó ama főhitközségeket, ahol szombaton hetivásár van, sziveskedjenek mielőbb közölni a „Zsidó Ujság” kiadóhivatalával, minthogy ez rendkívül fontos zsidó közérdekből sürgősen szükséges.

Heinrich Ármán főrabbi
Székesfehérvár.

ben a rabbi nem egyéb mint „fizetett mesübet” akivel úgy lehet bánni, ahogy egyes lelkiismeretlen potentátok akarják.

Harc az egyenjogúsításért Lengyelországban

A romániai pogromok és zsidó heccek elvonták a közvélemény figyelmét a lengyel zsidók helyzetéről és küzdelmeiről. Időközben mintha ott mégis javultak volna a viszonyok. Erre vall az a nyilatkozat, amily zsidó szemj legradikálisabb tagja, Grünbaum tett Prágában, ahol előadást tartott.

A szemj képviselő azt mondotta többek között:

— A lengyel köztársasági törvények elismerik ugyan a zsidó polgár más polgárokéval egyenlő jogait, mindazonáltal a törvény gyakorlatban még korántsem érvényesül. A zsidó pártok akciója tehát épp erre a gyakorlati elismerésre irányul. Követelnek egy új törvényt, amely a régi törvények teljes eltörlését tartalmazza. Kívánják, hogy a nyilvános és állami hivatalok betöltésénél ne tegyenek különbséget zsidó és nemzsidó között. Követelik az adók mérséklését, mert a lengyel adótörvény szerint a teher túlnyomó része a kereskedelmi foglalkozással bíró zsidóságot sújtja, amelynek következményeképpen a zsidóság az állami adók 50 százalékát fizeti.

Kívánja továbbá a zsidó politikai párt, hogy a zsidó kereskedők szombat helyett vasárnap tarthassák nyitva üzleteiket s követelik a zsidók teljes kulturális szabadságát is. Az elemi iskolákon kívül 15 héber és 6 jiddis gimnáziumot tartanak fenn az egyesült zsidó kulturegyesületek, amelyeknek más állami iskolákkal való egyenjogúsításáért még küzdeniök kell.

— Az egyetemekhez jétezik

ugyan numerusz klauzusz. Eje jez tekintet nélkül mindenkire fennáll. Eddig a hallgatók tíz százaléká lehetett zsidó, a zsidóság számának a lengyel összlakossághoz való percentuális viszonyához képest, ma azonban kivívták a zsidó pártok, hogy »intelligencia-vizsga« döntse el, ki legyen egyetemi hallgató. Ez újítás óta a zsidó egyetemi hallgatók száma a varsói egyetemen megkétszereződött.

Családi tragédia és chérem

A családi tragédiák mai izgalmas körében idősebbeknek tartjuk a most a nagyváradi zsidó irattáról napvilágra került stíkmányt közölni. A héber kancelláriusi stílusban írt sorok felelevenítik előttünk a szegény, szemérmes asszonyt, akinek Budáról vagy Obudáról származó férje haszontalan meggátolt egyn, aki romlott erkölcsű nő után jár. De megnyilatkozik a sorokban az akkori zsidó társadalom erkölcsi bojkottja az erkölcselenek ellen, amely erélyes intézkedésekben és templomi kiközösítésben jut kifejezésre.

A jellemző dokumentum a következő: »Buzdításul azoknak, kik a vezető helyen állanak, hogy távolítsanak el minden, ami megrontásra alkalmas és a bűnösöket halaszthatatlanul sújtásuk. Jegyeztetett fel emlékül egy csunya és gyalázatos esemény, ami előfordult községünkben egy gonosz és alávaló emberrel.

Oven Mordechaj, kiről már évek óta az egész községben az a hír járta, hogy állandóan az aljas és feslett erkölcsű nő, Iden Goldschmieden után jár, megtalálta méltó párját. Már rég meg kellett volna őt szigorúan büntetni, de mindig halasztódott az ügy, részint huza-vona miatt, részint mert nem volt a tény kétségtelenül hites tanúk által bizonyítva és az említett férfi pedig mindent tagadott. Ezidőszerint azonban akadtak érdemes emberek, kik rajtacsípték őket, amint együtt fajtalanokdók módjára ölelkeztek és csokolóztak, tehát bebizonyosodott három megbízható férfi által, hogy mind azok a lealázó tények, melyek elterjedtek felőlük, mind igazak. Ki tudja hány zsidó lelket rontottak meg ezen aljasok?

A Főrabbi és a hitközség vezetői a

következőképpen ítélkeztek felettük: A gyalázatos nő a magas hatóság hatalmának igénybevételével a lehető legrövidebb idő alatt községünkben kiűzendő, hogy elég legyen téve annak, miszerint »a gonosz távolítsassék el közülünk és legyen környezetünk szent«. Azon megvendő és alávaló, gonosz Mordechajt is hasonlóan kellene büntetni, de megkímélve letta szemérmes felelőségének fájdalomára való tezőrekintettel és ezéri ítélete a következőre lett módosítva: Töröltessék neve a szent gyülekezetből, ne említtessék többé a hitközségi tagok között és csak mint idegen tekintessék, sőt ami a becsülted idegennek meg van engedve, hogy hétköznapokon vehet magának Alijót a Torához, neki ebben se legyen része és ne hívassék fel a templomban a Torához és semmi szent dologhoz, a templomban levő imahelye, mely az előkelő tagok között volt, vétessék el tőle és jelöltessék neki egy hely az ajtó mellett a koldusok padjában. Azt is feljegyeztük tudomásvétel végett, hogy ezen ítélet után nem bánta meg tettét és nem

tért meg, hanem kutgamódra viselkedett, visszatér a szennyéhez, kijelentette, hogy soha többé nem fog megjavulni, tehát megengedtetett bárkinek őt minden ok nélkül is nyilvánosan megsérteni és őt aljasnak nevezni, és ha ezért ő bárkit bíróság elé citálna, úgy a sértőt ne érje bántódás, mert nevezett ezen címet méltán megérdemli és aljas ő és aljasnak neveztessek.»

Zsidó háziasszony

ne főzze mással kávéját, mint a Fodor Jakab és Társa cég által gyártott és a budapesti aut. orth. hitközség rabbinátusa hechszerjével ellátott

feltétlenül כשר

UHU pótkávéval

isz, szín s zamat tekintetében is כשר

Kapható minden fűszerüzletben.

A budapesti aut. orthodox izr. hitközség felügyelete alatt termelt

Orth. Kóser palacktej

szárga alumínium elzárólemezzel és „Orth. Kóser” jelzéssel, összes fiókjainkban állandóan kapható.

Orth. Kóser csemegevaj

mely uradalmi tejből a budapesti aut. orth. izr. hitközség felügyelete alatt készül 10 dekás csomagolásban a hitközség által lepecsételt zárszalaggal kerül forgalomba. Kapható és megrendelhető összes fiókjainkban és az orth. izr. fűszerkereskedőknél.

Budapesti Központi ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK R.-T.

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 31.

Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vasaroljon!

Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri- és női-szövetekben — Billiard és játékasztal-posztó

Seidner Lipót

áruházában, Budapest, Kertész-u 43. Telefon: 134-74.

A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalék kedvezmény!

A szolgálati pragmatika és a nyugdíjszabályzat

Irta: **Dr. Waller Antal**

a Hitk. Tisztviselők és Alkalmazottak Országos Egyesületének elnöke.

Folytatás az előző számból.

Ezek a precedensek azt igazolják, hogy minden olyan ügyben, amely vallási kérdést nem érint, közérdekből lehet a hitközségek életébe beavatkozni.

Talán szabad nekünk fontos közérdeknek minősíteni a hitközségi alkalmazottak jogi helyzetének szabályozását, hiszen a rabbik helyzetét is ilyen közérdekből kiadott rendelet szabályozta.

Miután más megoldási mód nem is kínálkozik, minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy kormányrendelettel szabályoztassuk a szolgálati pragmatikát.

Hogy ez a pragmatika szintén nem érint vallási kérdést, annak bizonyosságául tervezetét készítettünk melyet az alábbiakban bocsátunk a nyilvánosság elé, megjegyezvén, hogy alapul az állami alkalmazottak szolgálati szabályzatát vettük.

1. §.

Hitközségi szolgálataira csak az választható meg, aki

- erkölcsi tekintetben kifogás atja nem esik;
- kimutatja, hogy olyan képzettséggel bír, melyet az állami és vallási törvények, illetőleg a hitközség a szolgált azoon nemére nézve, amelyre megválasztatni kíván, megállapítanak;
20. életévét betöltötte;
- ugyanazon hitközségben már alkalmazásban levő tisztviselővel fel- vagy lemenő ágban rokonságban vagy sógor-ságban nincs.

2.

Akik már tényleges szolgálatban vannak, azokra ezen szabályzat 15. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók.

3. §.

Minden hitközségi alkalmazott állásának elfoglalásakor fogadalmat tenni tartozik az ország és a vallás törvényeinek megtartására.

4. §.

Minden hitközségi alkalmazott tartozik hitközségét hűséggel

szolgálni és mindent kerülni köteles, ami a hitközségnek tekintélyét, jó hírét, jogait erkölcsi és anyagi érdekeit sértheti. Köteles engedelmeskedni szolgálati szabályszerű rendeleteinek és meghagyásainak.

5. §.

Minden hitközségi alkalmazott kötelessége hivatalos teendőit lelkiismeretes pontossággal és szorgalommal végezni; nemesak a megszabott hivatalos órákat pontosan e teendőknek szentelni, de a szolgálat érdekében azon túl is munkálkodni.

(Folyt. köv.)

Támogassuk a hitért küzdő sajtót!

Ne hagyja magát

más gyártmányu füstöltárura rábeszélni, mert gyártmányaink az összes vidéki városokban kaphatók.

Skrek-szalámit követeljen minden vidéki élelmiszerüzletben, mert minőség tekintetében az összes többi gyártmányokkal szemben versenyen kívül áll.

Még ma kérje legnagyobb képes pengő árjegyzékünket a franko árakról

SKREK LIPÓT

orth. שַׁלְמִי szalámi és füstölthús
különlegességek gyára
BUDAPEST VII., DOB-U. 27.
Telefonszám: József 124-17.
Sürgőny cím: „SKREKSZALÁMI“

SIRKÖVEK

A legolcsóbb árban kaphatók!

מצבות

ADLER J. sirkőraktárában
Budapest, VII., Károly-körút 7. Szombaton és ünnepnapon zárva.

Jókarban levő

szamovár rituális fürdő fűtésére

kiválóan alkalmas, gőzfűtésre való áttérés miatt **oladó.**
Bővebbet: Orth. Izraelita Hitközség Elnöksége, Szendrő.

H I R E K

NAPTÁR

שבת ראש חודש אדר שנה פ' פקודי

— Sekólim szombatja —

שבת kezdete (Bpest): 5 óra 25 p.

שבת kimenetele „ 6 „ 10 p.

— **Röpirat a pesti izr. hitközségről.** Névtelen röpiratot kaptunk, amelyről egyébiránt a pesti bulvárd sajtó is bőven megemlékezett már. A röpirat szerzője meglehetősen esetlen stílusban igen súlyos dolgokat állít a pesti izr. hitközségről folyó gazdasági politikáról és annak ekszponált képviselőiről. Panamavadásokat és pénz-pocsékolást említi és oly visszafordulást említi, amelyekről — szerinte — egy tárgyilagos és független, a könyveket átvizsgáló bizottság könnyen meggyőződhetik. — Nincs semmi okunk állást foglalni ez ügyben és így csak regisztráljuk a tényt az erkölcsök elvadulása jelegyanánt. Nem hisszük ugyanis, hogy valaha is így kellett tárgyalni zsidó ügyeket.

A hodrogkereszturi temetés

R. Avromele Steiner z. c. l. nagy erényéhez méltó, impozáns temetéséről a Zsidó Ujság mult számában közöltek kívül hozzá pótolhatjuk, hogy a szónokok között beszélt a megdicsőült sógora, Klein zemplénszinnai rabbi továbbá Meisels, a sátorlajuhelyi szefard rabbi, Krausz vágási, Moskovits tokaji és Friedmann kereszturi rabbik. Mély hatást keltek Rosenberg Saul ujfahértói és Pollák szerencsi főrabbi beszédjei.

— **Haláleset.** Kassán elhunyt Horovitz Áron beitschi (Galicia) rabbi, a zsikovi rebbe fia és a híres sanzi cadik veje. A háboru óta Kassán tartózkodott. Brach Salamon kassai orth. főrabbin kívül sok szónok bucsuztatta. תענית.

— **Rabbiválasztások.** Az elhunyt máramarosszigeti Rebbe vejét Halberstam Zalmen rabbit, a híres sanzi családból, megválasztotta a kolozsvári szefard hitközség főrabbijává. — A kolozsvári orth. hitközség dájenjává pedig az eddigi Nyegrestren (Avas-felsőfalu) működött Fried Evzor rabbit választotta meg. — A zemplén-ricsei hitközség megválasztotta az eddigi bilkei rabbit, Liebermann Áront főrabbinak.

— Koholt chérem Munká-

— **Koholt chérem Munká-cson.** Egyes magyar lapok közlése szerint a munkácsi főrabbi chérembe tette Wedgwood nemzsidó angol ezredest, aki Munká-cson előadást tartott a palesztinai építő munkáról. Ez a hír természetesen nem igaz, hisz' keresztény embert nem tesznek chérembe. Mindössze csak az történt, hogy a munkácsi főrabbi felszólította hivat, hogy ne hallgassák meg az ezredest, aki a cionista eszmét propagálja. A figyelmeztetést a hívők meg is szivelték, de az ezredest még így is igen nagy hallgatósága volt.

— Bolsevizmus egy új vál-

— **Bolsevizmus egy új válfaja.** Az ismert Hittler pucsisztának megjelenik Münchenben egy folyóirata, amelynek legutóbbi számában propagandát csinál a nemzeti szociálistának. Azt érti alatta, hogy a nemzetközi zsidó tőkével szemben a nacionalizmusnak bolsevista módszert kell alkalmazni. Ép úgy kell tenni, mint a bolse-

vizmus; más államokat kell forradalmasítani. Ha a német nacionalisták elnyerik a hatalmat Németországban, minden országban támogatni kell a fajvédőket forradalmasító törekvéseikben a fennálló kormányok ellen. — Ez a Hittler ur még azt hiszi, hogy ő az a bölcs spanyol, aki feltalálta a spanyolviaszkot se csodabogarat. Pedig, hej de régen hangzott el a magyar nemzetgyűlésen az a fából való vaskarikka: a nacionalizmus internacionalizmusa a zsidók ellen. Természetesen ezt még tovább lehetne variálni: az internacionalizmus nacionalizmusa a zsidók mellett. Vagy így: a zsidó internacionalizmus a nacionalizmus ellen. Esetleg így: a zsidó nacionalizmus az internacionalizmus mellett. Mindebből a variációkból csak az az igaz, hogy ez mind a bolsevizmus mocsárvirágának gyümölcse.

— „A zsidó vallás törvé-

— **„A zsidó vallás törvényei.”** Ilyen címen igen hasznos könyvecskét adott ki Friedmann Benjámin. A legegyszerűbb nyelvezeten tárgyalja a szombat, a kisóvás, a chalo, az edények tevelo-ja, a nido törvényeit. A 40 oldalas és Austerlitz miskolci főrabbi által ajánlott füzet 80 fillérért kapható a szerzőnél. (Miskolc, Király u. 5.) Szegények ingyen kapják.

Sárváron, özv. Rotschildnéál
Orth. kóser koszt. Ugyanott lakodalmak is elofogadtak!

MINDEN GYERMEK AKAR

A 104 receptet tartalmazó könyvet kívánatra ingyen és bérmentve küldi
Dr. A. Oetker, Bpest, VIII, Conti-u. 25.

Orth. kóser Viktória kövér Sajt

és egyéb sajtkülönlegességek a legjobb minőségben állandóan kaphatók Viktória sajtgyárnál Ölbő, (Vas m.) Hechscher, a sárvári orth. izr. hitk. rabbinátságától.

— **Spinoza** 250 évvel ezelőtt halt meg az amsterdami hitközség által kiátkozott filozófus, a ki műveiben azt tanította, hogy a természet maga az istenség és a természet kivül nincs I-ten. Művei a filozófiai gondolkodás történetében új fejezetet kezdenek. Világszemléletének alapeszméje áthidathatatlan ellentétben áll a zsidó vallásos felfogással. Ő volt az első, aki a biblia-kritika útjait egyengette. Hogy ebbeli működésében az őt kiátkozó zsidók elleni ellen-szeny vezetete, a szenvedélyek leküzdését hirdető erkölcstana dacára, azt **Grätz** is megállapítja. Hogy pedig tanítása mennyire ellentmond a zsidóság szellemének, azt oly nem-orthodox gondolkodó, mint **Sámuel Dávid Luzatto**, a paduai rabbiszeminárium 60 év előtt elhunyt tanára élesen kidomborította. Az évforduló alkalmából nagy ünnepségeket rendeztek Amsterdamban és sok helyen méltatták filozófiájának és etikájának nagy, mindmáig terjedő, hatását.

— **A Szombathelyi Tiferesz Bachurim Egyesület** a X-ik évi tisztújító közgyűlésén a következő vezetőséget választotta meg: elnök immár **tizedszer**: **Holzer Sándor**, alelnök: **Wosner Miksa**, pénztáros: **Frey Artur**, háznagy: **Kraushaar Salamon**, könyvtáros: **Unger Samu**, ellenőr: **Marion Ede** és tilkár: **dr. Neumann Aladár**. Köszönetet szavaztak **Spitzer Albert** volt pénztárosnak, aki megnősülése folytán vált ki az egyetből. Az elnök pedig szorgalmas tanulásra buzdította a tagokat.

— **Boldog házasságot ígérő klub.** „Zsidó-szociális társas egyesülés” címen megalakult Berlinben egy egyesület, amely a szabad pályán működők számára klubot akar szervezni, ahol zsidótárgy előadásokat hallgathatnak és szórakozhatnak. Rámutatnak arra, hogy Amerikában van sok oly Jewish Centre (zsidó centrum) a hol férfiak és nők a legszolidabb érintkezés mellett a legnemesebb barátságban éltek s igen sok esetben ez a barátság boldog házassággá fejlődött. A vezetőség felhívásának utolsó passzusa eredményezte, hogy az alakuló közgyűlésen rendkívül sok nő jelent meg.

— **Az Agudasz Jiszróél dolgozni akar Palesztináért.** Az Aguda nevű orthodox világszervezet ügyvezetője, **dr. Ehrmann** Berlinben fogadott egy hirlaptudósítót és nyilatkozott az Aguda jövő munkairányáról. Az Aguda Adar hónapjában propagandát csinál annak, hogy minden zsidó fizessen a tóra parancsa szerint „Machcisz hasékel”-t felsékel a a vallásos iskolai intézmények részére **Erecz Jiszróél**ben. Az Aguda egyébiránt most még fokozottabb tevékenységet fejt ki a Szentföldért. A mostani inséges helyzet felnyitotta a cionista világszervezet szemét is, arra nézve, hogy az egyetemes zsidóság segítése nélkül nem lesz képes Palesztinában építő-munkát végezni.

— **AMIKOR MUSSOLINI MÉG SZOCIALISTA VOLT.** Az orosz-szági munkásmozgalmakban nagy szerepet játszott a »Bund« nevű szociálista alakulat, amelynek hivatalos nyelve a jiddis volt s tagjai zsidók voltak. Mivel a »Bund« Oroszországban el volt tiltva és vezetői külföldi tartózkodásra kényszerültek, a Bund működésére vonatkozó dokumentumok külföldön találhatók fel. A dokumentumok Genfben voltak muzeumba egyesítve. Most a Bund muzeumot Berlinbe tették át és ebből az alkalomból német lapok a muzeum nevezetességeiről hoznak közleményeket. E nevezetességek között mindenestre jelenleg a legérdekesebb a mostani orosz miniszterelnök egy levele, amelyben nyugtázza, hogy Bajaban **Angelika** asszony forradalmi irodalmat küldött neki egy zsidó munkás részére való átadás céljából.

— **Egy új széfer.** **Welcz** Izrael, bpesti rabbi „**Chojk**», **Lejiszroél** címen igen időszerű héber nyelvű könyvet jelentetett meg. Tekintve, hogy az idén peszach előnapja szombatra esik, ami sokféle vallási törvény megőrzését teszi szükségessé, **Welcz** rabbi összeállítja mindazokat az előírásokat, amelyeket szombatra eső erev peszach alkalmából szem előtt kell tartani. Az egyes törvényekhez fűződő megjegyzések s ekszkuzsiók szerző nagy tudományáról tesznek tanubizonyosságot, amint ezt a haszkomót adó **Silberstein Josua** váci főrabbi is hangsúlyozza. A szépen kiállított füzet hapható a szerzőnél (Budapest, VII., Kertész-u. 27.)

— **A nyiregyházi Chevra 70 éves.** Ezt tudjuk meg a Chevra most kiadott jelentéséből. A Szentegyetnek 418 fizető tagja volt. A tiszteletbeli tagok sorában helyet foglalnak **dr. Vázsonyi Vilmos** és **Sándor Pál**. A chevra elnöke **Schwartz Ede** az orthodox hitközségnek is elnöke. A szegény betegek gyógykezelése igen nagy terhet jelent és így a Chevra teljes buzgalommal fáradozik a Nyiregyházin felállítandó zsidó kórház minél gyorsabb felépítésén. A kórház javára a pénzügyminiszterium tárgysorsjátékot is engedélyezett, amint azt a **Zsidó Ujság** is megírta.

— **ORTHODOX HAZIASSZONY** csakis az általánosan elismert UHU pótkávéval főzzön. Gyártási módja által a legkitűnőbb. Tekintse meg Nagyságos Asszony a cégnek lapunkban közzétett hirdetését.

Tauber Pensio
Elsőrendű konyha orth. כשר
Abbazia **Siófok**
nyitva egész évben. Nyitva jun. 1. szept. 1-ig

Henna hajfestés elrontott hajakat rendbehoz, művészi hajmunkák.

KRÁNITZ hölgyfodrász
IV, Párisi-u. 5., a főpostával szemben.

— **SEGITSE!** Egy vallásos zsidó családot, nagy rabbi család hozzátartozóit, házbér nemfizetés miatt lakásukból kiköltöztették. Ezen család, amely anyagilag az utóbbi idők nehézségei folytán teljesen leromlott, ennek következtében tél idején hajlék nélkül áll és a legnagyobb nélkülözések között szenved. Ezután kéri a nemesszívű hitestvéreket, hogy tehetségükhöz képest segítsenek rajtuk, hogy egy szoba-konyház lakást hessenek. Míg jó sorsban voltak, ők is segítették az arra rászorultakat. Adományokat »Gemilusz« Cheszed« jelige alatt a szerkesztőség továbbítja.

— **BETEG IDEGZETÜ,** gyógyításra szorult jobb sorsot látott uriaszony, ezután kéri a hitestvéreket, hogy valamilyen módon segítsék őt. Pénzadományokat »Beteg zsidó asszony« jeligen a kiadó továbbítja.

CSALÁDI HIR

Weinstock Mór nagykereskedő leányát **Cilkát** (Szerencs) eljegyezte **Jungreis Nándor** fakereskedő (Sajószentpéter).

ארטה כשר
של פסה
Vénus ételsir
Snyders győri orth. főrabbi ur
hechserével ellátva
Vénus ételolaj
kiváló minőségben minden fűszer, csemege- és élelmiszer-üzletben kapható
Gyártja:
OLAJMŰVEK R. T.
Kohn Adolf és Társa
Győr—Budapest
Báthory ucca 5. Tel.: T. 8—22.
Képviseli:
Sussmann Lipót és Társa
Telefon: „Újpest” 161

Jesivákat Támogató Egyesület (Tomché Jesivész) Győr.

Postacsekk-számla száma: 40.530.
Templo mi adományok: Nyer-gesujfalu, Ehrenfeld M. A. által 22.24 P. Nyirmeggyes, Jungreis Sámuel főrabbi által 16 P. Bercel, Blumenthal Simon hitk. elnök által 32 P. Kiskunmajsa, Markovits M. által 13 P. Kalocsa, Schwelb Mór főrabbi által 20 P. Kemeneshögyész, Wolf Adolf által 12 P. Tiszaszalka, 7 P. Vámosmikola, Groszmann József ált. 18 P.
Gyűjtések: Stein Miksa hitk. elnök, Kiskunmajsa, leánya eljegyzésén, Markovits Mór ált. 15 P. Friedmann Gyula, Soitvadkert, 16 P. Fuchs Samu, Pécs, 6 P. Pollák Samu, Mágócs, hozzájárultak: Pollák M. Emil, Nagykanizsa, 4 P. Zwebner Ignác, Budapest, 8 P. Pollák Tibor, Nagykanizsa, 2 P. Zwebner Sándorné, Bratislava, 4 P. Benedek Gyuláné, Er-tény, 2 P. Pollák Samu 8 P. összesen 28 P.

Ruhamegváltáskép: Trebits A. intéző, Kisvelence, 5 P. Kohn Béla, Ván-csod, 8 P. Kalla Kálmán, Nyirmada gyűjt. 8.11 P. Vogel Vilmos, Pomáz, 8 P. Gottlieb Mózes, Pomáz, 1.60 P. Braun N., Moson, 4 P. Hegedüs Ignác, Békéscsaba, 4 P. Dr. Lemberger Abraham főrabbi, Nyirbátor, 1.60 P.

Sürgőnymegváltás: Weisz főrabbi, Nagysimonyi-Benau, Wien, laqo-dalom 32 P.

Különböző adományok: König M., Szarvas, 4 P. Klein Oszkár, Szolnok, 12 P. Kohn Vilmos kántor, Devecser, 3.20 P. Korach Márk, Budapest, 4 P. Bäder Illatszergyár Rt., Újpest, 4 P. Koch és Ripp, Bácsalmás, 4 P. Özv. Grünfeld Károlyné, Bácsalmás, 4 P. Kurcz Sándor, Dunapataj, 2 P. Leitner és Römer, Debrecen, 4 P. Zsidó Hitközség, Szeged (negyedévi hozzájárulása), 20 P. Izr. Szent Egylet, Debrecen (negyedévi hozzájárulása), 24 P. Löbl Bertalan hitk. elnök, Dunaharaszti, 4 P. Özv. Porjeszné, Csorna,

5 P. Reitmann Ignác, Székesfehérvár, Benedikt Jenő által 10 P. Grünwald Mihály, Győr, Deutsch Jakob ált. 4 P. Lessinger N. Arnold, Rum »Zs. U.« útján 15 P. Deutsch József, Szentiván, Neustadt Zsigmond, Szombathely, által 18.40 P. Heimann Selig, Forróencs, 2 P. Deutsch Testvérek, Abaujszántó, (apjuk Jahrzeitja alkalmából) 2 P. Paskovits Henrik, Budapest, egy céggel fennálló differenciája, 50 osztr. Schilling, dr. Schauer Ernő és Tibor, Kunmadaras, (anjuk felgyógyulása alkalmából) 24 P. Rabbi Isidor Epstein, Middlesbrough (Anglia), 1 font sterl.

Ruhaakciónk részére legutóbb a következőktől érkeztek adományok: **Balatomboglár:** Lichtenstüdtér Bernát, hitközségi tagok Lichtenstüdtér Béla által. **Budapest:** Korach Márk (3-ik csomag), Teichner Gyula, Gidály Márk, Keleti Gyula, Ernst Lajosné, Prager Ferencné, Márkus Pál. **Bojt:** Weisz Fábán. **Cegléd:** Wahl Ignác állatorvos. **Devecser:** Kohn Vilmos, kántor.

Dombóvár: Burger Ödönne. **Dunaföldvár:** Somló Lajos. **Füzesabony:** Weisz Jakob. **Győr:** Spitzer Arnold, Gestlner Lajos, Szűcs N.-né, Deutsch Jakob gyűjt. Spiegel J., Fleischmann R., (Spitzer Károly által). **Gyula:** Weisz Alajosné, Weisz Salamon. **Jászberény:** Fejberbaum Mihály, János-halma: Rosenfeld Jenő, Gottesmann Fábinné, Krakauer Aron, Kohn Sámuel, Schwarcz Ferencz, Rosenfeld Bernátné, Schwarcz Mór, Schmelczér Hermann, Weiszberger Mihály, Stein Dávid, Schmelczér Sándor által. **Kalocsa:** Mitzger Ernő, Wolf Mór, Kovács Simon, Schwarcz József cég, Link Artur, dr. Schöffner József, Tausz Hermann, Link Lipót, Hahn Márton, Spitzer Illés, Hitközség elnöksége által. **Kaposvár:** Löwy Ernő. **Keresztes:** M. P. Mezőtur: Izsák Jakob. **Mohács:** Hitközségi tagok, Lusztig Pál és Reinstein Sándor által. **Nádudvar:** Strauszmann

ZSOLDOS magán tanfolyam
VII, Dohány-u. 84. Telefon: J.124-47.
Előkészít középiskolai magánvizsgálatra

Hygienikus, egyszerű, olcsó **Mikve-berendezéseket** készít, átalakít, javít
GYENES ANTAL központi fűtés-, vízvezeték-, csatornázás- és fürdőberendezési vállalata
Debrecen, Arany-János ucca 27. Telefon: 9—37.

Mór. Nagytétény: Hitk. tagok főt. Ungár Rezsóné főrabbiné által. Pest-erzsébet: Schwarcz Jenőné, Hajnal Ferenc. Pomáz: Izr. Hitk. gyűjtése. Rákospalota: Schnürmacher Ferenc. Stinárpuszta, u. p. Baja: Dobó Jenő intéző. Szeged: Kiss Mór. Székesfehérvár: özv. Hoffmann Ignácné. Szentés: Polgár Sándor. Szekszárd: Pirnitzer Antal. Tab: Kürschner Adolf. Tata: Klein Gyula. Tab: Breuer főrabbi, Singer Simon hitk. elnök, Kuttner Miksa, Herzog Izidor, Krausz Dávid, Herzog Sámuel, id. Herzog Mór, Landau Emil, Haas Samu, Rosenberg Rezső, Nadas N. igazgató, Donomberg Imre, Kürschner Ignác, Singer Mór, özv. Krausz Arnoldné, Reichmann Eliás, Deutsch Elkán, Hoffmann, Nobel Jakab (Hoffmann Mór által). Ujpest: Teichner Samu. Villány: Schlesinger Vilmosné.

Kérjük, a lelkes zsidó közönség további segédkezését, hogy módunkban legyen az összes rászoruló ifjakat felruházni.

Purími ajándék

a „Zsidó Ujság“ előfizetőinek és olvasóinak.

Azon i. t. előfizetőnk, akik lejárt előfizetésüket purimig megújítják, díjtalanul kapják meg az alanti könyveket, tetszés szerint. Azon t. olvasóink, akik lapunkra ezideig nem fizettek elő, előfizetésük eszközlésénél szintén ezen kedvezményben részesülnek. A kívánt könyv címét kérjük a befizetési lapon jelezni.

HEINE: Bacharachi rabbi

Dr. Singer Leó: Apró történetek a Talmudból és a Midrásból.

Kiss József: Jokli.

Salom Asch: Avru-mele megjött...

Amikor a Rebbe bőjtött

— Egy jesiva-émlék —

A mesterem Karlsbadba csomagolt. Nem sok csomagolni valója volt ugyan. Inkább lelki, mint testi táplálékot tett a nagy bőröndbe. Gemore, ismét egy gemore, risojnim és achrojnim mohón fekküdtek bele a bőrtáskába. Szépen megfértek egymás mellett, pedig szerzőik életükben hányszor kerültek szemben egymással a szent harcban. Mesterünk nem nyaralni, nem szórakozni, nem pihenést ment keresni Karlsbadba, mert neki a tanulás, a tanítás volt a szóra-kozása, ez volt öröme. Már ifju korában tulhajtott szorgalma, valamint a »marbó jesivó« szöszertint értelmezése folytán szerzett gyomorhaját ment egy kicsit kireperálni a csodáshatású forrásoknál. De nála a kura még fokozottabb tanulást jelentett, mert mentes volt mindenféle kehilló-üggytől.

Amidőn egyszer mesterem azzal tün-tetett ki, hogy vele tölthettem a karls-badi napokat, akkor győződtem csak meg vas szorgalmáról és kimagasló egy-színiségéről. A vele eltöltött napok maradtak életem legszebb emlékei. Akkor tanultam meg az élet benső tartalmát. Akkor szívták pórúsaim magukba az igazi I-tenfélelmet. Felvettem jó szokásokat, amelyek talán már azóta levástak rólam. Akkor tanultam meg, hogyan kell embertársainkat szeretni. Lehet, hogy azóta az idő ezt a szeretetet is eltompította. Megértettem, hogy tényleg »godoj simmüsoj jojszer milimmüdoj« többet ér a nagyok társaságában való részvétel, mint a sok tanulmány. Sétálás és vízivás közben mindég csak tanultunk, természetesen csak a Rebbe ivott a Sprudelnél, mert tényleg jó gyomor kell száz-husz bócher ügyes-bajos dolgainak inté-zéséhez.

Utolsó neben-siür után a Rebbe mű-szor keretében bucsuzott. »Isméte'jete'k gyermekeim szorgalmasan, mert ha nem »chazeroflotok«, akkor az egész »zeman« elveszett. Akkor üresen mentek haza. Születek, kik vért izzadnak, kik verej-tékeznak a fillérekért, amelyeket számo-tokra a postára tesznek, szívesen teszik, ha van eredmény, de ha nem tanultok fiaim úgy elraboljátok születektől a pénzt. Rendesen, pontosan jöjjetek reggel és este a minjenzhez. Szépen viselkedje-

jetek, mert én onnan is ide látok. Lé-lekkel köztetek leszek, csak gyomrom van a karlsbadi vizekre szorulva. Ott is tudni fogok mindent, mi köztetek történni fog. Senkit haza utazni nem engedek. Ezt senki ne is kérje és ki e tilalma-mat megszegi és a vizsga előtt elutazik, a jövő zemanba vissza nem fogadom. Így végezte mesterünk előadását. Utána mindenki sorba kezét csókoltunk neki és a Rebbe, szemében egy égő könny-cseppel, szobájába sietett.

Másnap hajnalba végeztük el a sach-risz imát, mert a Rebbe minjennel akar-ta imáját végezni. Kikisértük mindnyá-jau az állomásra. Még egyszer sorba bucsut vetünk. A Rebbeék beszáltak. A mozdony hangoosan füttyült, mintha szín-tén még egy utolsó bucsut jelezne, az-után szép lassan kidöcögött a g.-i állo-másról... Mi bócherék ujjongtunk. A szabadság szellője végig simította ar-cunkat. Szívünk telve volt örömmel. Még negyven nap és azután és azután a sojif zemam (félév-vég) az ő szépségeivel, gyönyöreivel. A hazérkezés. A viszont-látás. Mily boldog érzelmek ezek. Ott-hon lenni. Viszontlátni szüleinke't, test-vereinke't, édes anyánk keblére borulni. Haza utazni negyven lap gemore súlyá-val, amelyet magunkba vetünk. Mily szép lesz... Ilyen gondolatok dagasz-tották keblünket, amidőn haza mentünk szállásainkra; hogy a Rebbe parancsa szerint szorgalmasan ismételjünk. Mind-nyájau haza sietünk, kivéve egy közü-lünk, a pesti Róth, a szép, a piros arcú, a vidám fiu, a jesiva kedvence utazott az ellenkező vonattal haza Budapestre. A Rebbe tilalma ellenére.

Harmadnapra jött a postás. Táviratot hozott. Megijedtem. Honnan kapjon a bócher táviratot? Nem üzletember. Nem kereskedő. Nem bankember. Csak privát távirat lehet. I-ten ments, talán otthon-ról? Mi baj lehet? Remegő kezekkel fel-bontottam. Majd megdermedtem. Egész testemben megremegtem. »Mondjanak te-hilimet Rothért, neve Jechok Civi ben Minke«. Így szólt a távirat. I-tenem! Mi történt a drága Rothal? Egészsége-sen, vérpiros ajakkal távozott, mak egészségesen és ma már halálos ágyán

fekszik? Lehetséges ez? Talán valami szerencsétlenség érte; ami a fővárosban nincsen kizárva. Talán a villamos gázolta el, talán autó. Mindegy akármi. Sietni! Tehillimet mondani. Szaladtam. Össze-szedtem a bócherokat. Mint a szélvihar kelt a szomorú hír szárnykara. Pár per-c mulva az egész besz hamidras falai meg-remegtek a zsolttárok áhítatos mondásai-tól. Velőt rázó sikogásba törtünk, mind-nyájau jajveszékeltünk és kértük I-ten segítségét barátunknak Rothnak.

Pestre érkeztem. Rohantam Rothék-hoz. Mindjárt sejtettem mi történt. Fé-lelmetes csöndet éreztem. Kisirt arcokat láttam. Sajnos, szegény barátunk fiatal testét az öreg anyaföld már magához vette. Lassan, félve beléptem a szobába. Nem szóltam. Némán ültem. Nem akar-tam a tatóngó sebeket felszakítani. Nem kérdeztem semmit. Könnye'k jöttek szem-be, amint láttam a levert szülőket a földön ülve összetörtén. Vigasztalanul. Hisz reményük odavesztett. Nem tudtam magam visszatartani, zokogásba törtem ki. Próbáltam őket vigasztalni, de nem találtam szavakat. Ültünk hangtalanul... Mig végre, mintha látták volna kíváncsi-ségomat. Mintha arkifejézéséről azt olvasták volna le. Hogy történt? Mi baj volt? Elkézdtek beszélni...

— Haza jött drága gyermekünk. Ör-ventünk. Boldogok voltunk. Oly jó szín-ben volt. Ő, tudja I-ten, nem volt olyan vidám, mint máskor, midőn haza szo-kott szauf semám jönni. Nem fájt sem-mije. Levert volt. Reggel ágyban mar-adt. Orvost hívtunk, semmi diagnozist nem tudott megállapítani. Nincs semmi komoly baj. Drága Jechokunk beszélt. Félzavakat. Mint álomban szoktak be-szélni. Ezeket mondta: »A Rebbe a Reb-be... Táviratozzanak a Rebbenek! A Rebbe vonja vissza... Mért mondta ezt a Rebbe? Talán tudta, hogy Pesten a Halál leselkedik rám? Miért is mentem be még egyszer a Rebbehöz? Azt mondta nek s megint nem. En ismét beintem. Rebbe mégis haza akarok utazni, sze-retek otthon. Majd otthon chazerolok. A Rebbe szurós tekintettel nézett. »Wan Fu wirst nachhause fahren, wirst Du nicht-

mehr zurüvkkommen« — ezeket mért mondta a Rebbe leben? Rebbe vonja vissza. Hiába, a Rebbe így mondta — éc talán mégis vissza vonhatja. Hamar táviratozzanak a Rebbenek. Hamar, mert késő lesz.« A távirat elment, de drága Jechokunk is elment haza, igazán haza ment. — fejezte be apja busan, kisirt szemekkel...

A távirat elment. Utána mindjárt a má-sodik is. A Rebbe azonnat csomagolt. Nyaralását befejezte... Leverten jött ha-za... Szóllanul járt... Keveset beszélt, még a megszokottnál is kevesebbet... Sejtettük, hogy fájt neki a Roth... Ben-nünket haza engedett. Haza szüleinke'hez. Menjete'k gyermekeim haza, mondta. Ő pedig leült a földre, elzokogta a cha-coj sz imát. Könnye'kbe temette arcát. Soká soká sangyargatta magát. Nem evett. Soká bőjtölte Rebbe a beteg gyom-rát, mert elhamarkodta a szót szegény Róth barátunknak, kinek emléke tisztán fog élni örökké emlékünke'ben...

E való történet csak most ujult meg emlékezetemben, midőn nemrég szeren-csém volt mesteremet viszontlátni. Meg-kérdeztem tőle, hogy mennyiben igaz az, hogy új állomásán nem örvend annak a közmegebecsülésnek és nagymérvű tiszte-letnek, ami hozzá méltó. A Rebbe sze-liden így válaszolt. »Mit gondolsz fiam, nincs a Tóranak ereje?«

A Rebbe még csak most tudja, hogy nagy a kojach hatóro-ja, mi tanítványai azonban ezt már rég tudjuk.

Ernst Pál.

Kiváló minőségű, megbízható KÓSER TEJ

Altmann Sámuel, a néhai mezőcsáti orth főrabbi fia és Schwarz Gábor felügye-lete alatt a következő helyeken kapható:
Schwarz G., Népszínház-u. 42-44.
Altmann S., Dob-utca 28.
Halpert Salomon, Rombach-utca 13.
Gruber, Dob-utca 22.
Hermel, Dob-utca 21.
Scheer, Kisdiófa-utca.
Danczinger cukrászda, Rombach-u. 13.
Fränkel, Rombach-utca 12.
Hamhauser, Király-utca 10.
Stern Adolf Kispeszt, Kossuth-tér.
Nagybani rendeléseket felvesz:
Egyesült Tejkereskedelmi Rt.,
Szigetvári-utca 18. Tel.: József 45-27.

Pályázatok

דבר אל השוחטים!

יצא כרוז בקהלתנו הגדולה ק"ק מעשט דמלאות משרת שוחטים ובודקים. ובאשר שאנו דורשים לסקודות אלו

שוחטים מומחים בני תורה ויראי ד' מרבנים

הנני קורא לשוחטים כאלה אשר יש להם בקיאות גדולה ומומנות יד בראוי בשחטה ובנדוקה כצורך לבית המטבחיים בעיר גדולה ויש כיום קבלות מנדולי הרבנים המפורסמים, וגם תעודות על-הליכים בקודש שלא נשו מעולם מדרך התורה ובקבלת אבותינו אפילו זו כיש שישלחו את מכתב בקשתם עם כתביהם בהעתקה נאמנה אל הקהלה תחת הכתובת:

A Pesti izr. hitközség szertartási ügyosztálya
Budapest, VII, Sip-ucca 12.

וגם לסקודות

שוחטי עופות ומשניהם

שיצא עליהן כרוז מבקשים אנהנו אנשים נאמנים בני תורה ויראי ד' מרבנים. שהם מומחים בעבודת הניקור ובקיאום בדינים וראוי לסמוך עליהם. גם אלא ישלחו את מכתב בקשתם אל הקהלה תחת הכתובת הנ"ל עם כתבי הקבלות ותעודות על הליכים בקודש מנדולי הרבנים המפורסמים בהעתקה נאמנה. וכל המבקשים א' מסקודות הנ"ל ידועו מזה גם אותי ביהוד.

Dr. FISCHER BENJAMIN,
Budapest, VII, Holló-u. 4

בצלאל בההגימי צבי זיל פישטר
דורב דקיק מעשט יצ"ו.

Legszebb zsidó könyvek!

Heine: Bacharachi rabbi Ára 2 Pengő

Dr. Singer Leó: Apró történetek a Talmudból és a Midrásból. Ára Pengő 1 20

Patai József: Zsidó Írások. Ára „ 2 40

Sass Irén: Énekek éneke. Bibliái regény „ „ Ára „ 3 20

Megrendelhető a **REMÉNY** zsidó ifjusági folyóirat kiadóhivatalában. Minden új előfizető 50 százalékos kedvezményt kap a könyveknél.

Budapest, IV., Magyar ucca 3. II. em. 3.

Telefon:
J. 123-65.

Weisz Mór Budapest, VII., Dob-u. 22.

keksz, teasütemény, piskóta, kétszersült gyára

ארטה. כשר תחת השגחת בית דין צדק דקדק יראים בודאפעסט. ארטה. כשר

Telefon:
J. 123-65.

A SORS UTJA

— ÉLETKÉP —

Írta: **MANHEIM-MEHR IDA**

(Az eddigi közlemények tartalma:

Rózsit, a rabbi kisleányát, aki szülei akarata ellenére szombaton jégre ment és vízbe esett, jeges vízből kiment. Mérei ügyvéd Miska gimnázista fia. A fiu, akit otthon nem neveltek zsidó szabályok szerint, megismerkedik a rabbi házában a zsidó vallás bensőséges voltával. Nagy szorgalommal készül bar-micvojára.)

— Óh, ő nem fogja elfogadni a fizetést, ő azt mondja, hogy még adósom Rózsika megmentéséért, megsérteném, ha azt mondanám, hogy kedves apa megfizeti.

— Igazán önzetlen, derék ember. Na, jól van így is, — mondá Mérei ur — majd ha Ede itthon lesz a szünidőben, ő is tanulni fog, azt megmondhatod a tisztelendő urnak és köszönöm, hogy figyelmeztetett.

Miska örült és szaladt a tisztelendő urhoz átadni édes atyja üzenetét. A pap meglepődötten bólintott.

— Naponként reggel 7 órakor fogsz hozzám jönni — mondá. Kicsit korábban kell felkelned, hogy még hazamehess reggelizni iskola előtt, de remélem, szívesen meghozod ezt az első áldozatot I-tennek. A jó zsidó sok áldozatot hoz, hogy vallása törvényt betarthatja, de ez könnyű neki, mert igaz meggyőződéssel és I-tenbe vetett reménnyel teszi.

Miska megígérte, hogy pontos lesz, még egy kicsit ott maradt beszélgetni a kedves családdal, olyan jól érezte magát, majd nem elkéste az előadást az iskolába.

Másnap reggel, még alig virradt, már talpon volt Miska, rendbehozta öltözékét és sietett a tisztelendő urhoz. Habár februárban reggel hideg volt, a szél csapdosta arcát és tépte füleit, de ő ezzel most nem törődött,

kipirult arccal lépett a lakosbába, hol már várta Rózsika és bevezette édesatyjához, annak dolgozó, illetőleg tanuló szobájába.

A tisztelendő ur már jelen volt, az ablak melletti asztalka előtt ült, nagy föliánsu könyv fölé hajolva, annyira elmerülve, hogy észre sem látta, hogy Miska jövetelét. E szentélyben Miska most volt először, kíváncsian körülnézett tehát. A pamlagon Sali ült, néma köszöntéssel maga mellé ültette Miskát is. Átellenben velük az egész falat nagy könyvtár foglalta el, melyben nagy bőrkötésű könyvek voltak orban elhelyezve, ilyen feküdt a tisztelendő ur előtt most is.

— Ebből fogunk mi most tanulni? — kérde naivul Miska.

— Dehogya, hiszen abból tanulnod tanulsz, — magyarázta társa.

Volt a szobában még egy kisebb könyvszekrény, íróasztal, mosdókészlet, néhány karszék, mind nagyon egyszerű, de tiszta és a legnagyobb rendben.

A tisztelendő most betevé nagy föliánsát és kis bársonysapkáját megigazitva barátságosan fordult a fiuk felé. Magához intvén őket megkezdé tanítását. Mintegy félórát töltött Miska a pap szobájában, aztán elégtelen arccal sietett haza és hogy olyan jól esett neki a reggeli. Mi okozta vajjon? A reggeli séta vagy amiért először életében imádkozott előtte.

Multak a napok, Miska szorgalmasan eljárt minden reggel a tisztelendő urhoz és következett március 20-ika, Miska születésnapja. Az erre következő szombatra a tisztelendő ur elrendelte, hogy Miskát a templomban a

Tórához hívják fel és megtanította az ezzel járó imák elmondására.

Születése napjáról máskor is meg szoktak emlékezni szülei és a mai napon is, alig nyitotta ki szemét Miska, megpillantotta az asztalkáján előkészített ajándékokat: egy vadászöltönyt, puska és vadásztáskával, szép írókészlet, pár új ifjúsági könyv, egy emlékkönyv, melyet Ede küldött és ime még egy szép, piros, bársonykötésű imakönyv is volt itt, első lapján szép mondások a tisztelendő ur írásával.

Rögtön felvette új öltönyt, sorbanézte az apróságokat és az imakönyvet kézbevéve, mintegy önfelédten elkezdte belőle reggeli imáját mondani a megszokott módon, s először ölté fel a tefilint saját otthonában.

Midőn elkészült, átment kedves züleihez, szeretettel csókolá meg őket és megköszönte a ajándékokat; megmutatta a tisztelendő urtól kapott imakönyvet is és kérte őket, jöjjenek el a szombat délelőtti i-tentisztelethez a templomba, mert őt akkor felhívják a Tórához.

E napon nem akarták tőle kívánságát megtagadni, miért is ne teljesítették volna kívánságát? Hiszen gyönyörűségük volt e derék jó fiu, kit tanárai dicsértek, társai szerettek, mert mindenki iránt előzékeny és szeretetreméltó volt. Most pedig be akarja nekik mutatni egy havi tanulásának eredményét, erre még kevés fiu volt képes ez alföldi városkában s az ő fiuk ebben is felülmúlja társait és büszkeség tölté be a szülőik lelkét.

— Igen el fogunk menni kedves gyermekem, sőt megengedem, hogy jótékonycéjra pár pengőt is áldozhass, — tévé hozzá az apja — mert az ilyenkor úgy szokás.

(Folyt. köv.)

Töchterpensionat

Marta Marcus, früher Baden, jetzt **Montreux-Chillon** (Franz. Schweiz) Gründliche Erlernung der franz. Sprache, wissenschaftliche hauswirtschaftliche Ausbildung Streng rituell. Referenzen und Prospekt durch die Vorsteherin.

A hirdetésekben említett kaszusz tekintetében a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

Szerkesztői üzenetek

Jelíges hirdetésekre reflektálók figyelme: Csakis 16 fillér bélyeggel el látott leveleket továbbít a kiadó hivatal.

— **Többeknek:** Híreket kérünk bármilyen nyelven. Szíveskedjék a nevek világos írására ügyelni.

— **Hazehuibis:** Esetleg jönni fog. Kérünk más, nem bibliai szöveg fordítást. Például egy szép kisebb kino-t, esetleg egy szép Zohar-helyet. A ritmusra tessék jobban ügyelni.

— **Sárvár:** A kérdett cím: Somré Sabbosz Bizottság, Bpest, VII., Wesselényi ucca 13. félemelet.

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-tagon szedett betűkből 32 fillér.

Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10. Hirdetések díja előre fizetendő.

זוהר

Alulírott ezennel nyomatékosan felhívom orthodox metsző- és kántorkollégáim figyelmét, hogy kizárólagosan oly pályázatokra reflektáljanak, amelyek az egyetlen orthodox orgánumban a »Zsidó Ujság«-ban vannak közzétéve.

SCHNITZLER FULÓP

a magyarországi orth. metszők egyesületének elnöke.

Püspökladány, 5687. Tévész havában.

A gönczi orth. izr. hitközség-államsegéllyel fentarott, megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Akik ezen állást elnyerni óhajtnak, szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeket működési és kommun. alatti viselkedésüket tanúsító bizonyítványokat 1927. március 31-ig az alulírott iskolaszéki elnökhöz nyújtásuk be. Javadalmazása: törvényes fizetés és lakbér. Pályázók személyes bemutatkozása, saját érdekükben áll. Az állásra nők is pályázhatnak. Göncz, Abauj m.

Hauer Dezső, isk. széki elnök.

A mándoki aut. orth. izr. hitközség keres azonnalra egy metszőt, kinek 3 elismert orth. rabbtól kebleje és határozott hojruja van. Fizetés havonta 3 millió korona, lakás és a szokásos mellékjövendők. Kellemes hangú előimádkozó előnyben részesül. Utiköltséget csak a meghívottnak térítik meg. Friedmann Herman hitk. elnök, Mándok.

A Budapesti Orth. Chevra Kadisa

értesíti tagjait, hogy évi

rendes közgyűlést

— amelynek keretében az előjáróság megválasztása történik — a Tauber-féle udvari helyiségben. A tagfelvételek f. hó 10-én, délután fél három órakor a hitközség disztermében (Dob-u. 35.) tartja meg. A tagfelvételek f. hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyet irodájában (Kazinczy-utca 41. sz.) kezdődnek.

REMÉNY

a legjobb és legértelmesebb Zsidó ifjúsági folyóirat nevel, oktat, szórakoztat.

Szerkeszti: dr. MOLNÁR ERNŐ.

XIII. évfolyam.

Előfizetési díj:

negyedévre 1.60 pengő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV, Magyar-u. 3.

Szerezzünk előfizetőket a ZSIDÓ UJSÁG-nak

A budapesti autonóm orthodox izraelita hitközség közleményei.

Hitközség irodahelyisége: **VII., Dob ucca 35.** (Községháza)

Hitközségünk rabbiságának felügyelete alatt állanak:

Hitközségi meszárszékek:

1. II. Margit-körut 7.
2. V. Solyom ucca 24.
3. VI. Szerecsen ucca 13.
4. VII. Wesselényi ucca 15.
5. VII. Kertész ucca 35.
6. VII. Hernád ucca 16.
7. VIII. Magdolna ucca 29.
8. IX. Tompa ucca 18/a.

Hitközségi baromfivágohelyek:

1. II. Margit-körut 7.

Hitközségi Intézmények:

Rituális fürdők (Mikwa):

1. Rácfürdő:
I., Hadnagy ucca 8—10.
2. Köruti fürdő:
VII., Erzsébet-körut 49.
3. VIII., Magdolna ucca 29.

Templomok:

1. III. Zsigmond ucca 74.
2. VII. Kazinczy ucca 19—31.
3. VII. Király ucca 1.
4. IX. Tompa ucca 17/a.
5. V. Csáky ucca 9.

Megnyílt a **כשר** Kávémérés és uzsonnázó

Budapest, Rombach-ucca 16.

a Tauber-féle udvari helyiségben. a felügyelete alatt.

Nyitva reggel 5 órától este 10-ig. Olcsó szobák a második emeleten.

A Bpesti Orth. Izr. Hitközség felügyelete alatt álló orth. **כשר** Kávémérés, tej- és tejtermékek a ROMBACH-u. cábán csak POPPER-nél kaphatók.

Egyben kérem az igen t. régi jó ismerőseimet a **husvétit tejet** előre mielőbb megrendelni szíveskedjenek. Tisztelettel

Popper
Rombach-u. 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Groszberg Jenő

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII. Sip ucca 10. Jelgés levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl, ajánlata komoly és megbízható. Telefon: József 129-51. Dohány u. 68.

GAZDAG család nagyobb készpénzhozománnyal férjhez adná művelt, szép leányát, önálló uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

VAGYONOS uriaszony, tekintélyes vagyonnal férjhez menne középkorú, önálló uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

ZSIDÓ urikörök régi, megbízható házasságközvetítője FISCHER, akizhez bizalommal fordulhat. Dohány-u. 68.

HÁZIUR, jómódu uriember, 40-50 éves intelligens uriaszonyt feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

GAZDAG malomtulajdonos és háziur nőülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

FÖLDBIRTOKOS és szeszgyáros, dúsgazdag uriember nőülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

KITÜNŐ praxisu orvos nőülne, továbbá ügyvéd, mérnök, igazgató nőülne. Ismerkedést diszkrétan, finom formában létrehoz FISCHER, Dohány-u. 68.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

SADCHEN, ki orthodox körökben jár, közöje címét »Vidék« jellegére.

Állást keres.

A HAZTARTAS minden ágában járias előkelő családból való intelligens leány házioktató, esetleg mint perfekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosított. Cim a kiadóban.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montirozást, mindennemű varrómunkát gyönyörűen készítek. Kárpitosok részére is. Szövetség ucca 45. fsz. 6.

ÜVEG- ÉS PORCELLANFESTŐ, ki nem képes álláshoz jutni a szombat megtartása miatt, ezután fordul a szombat-tartó cégekhez, hogy bármily alkalmazásban megélhetési lehetőséget nyujtsanak neki. Három nyelven beszél. Szíves megkeresés esetén cim a kiadóban.

INTELLIGENS orth. zsidó leány, ki irodai munkához is ért sürgős elhelyezkedést keres, lehet gyermek mellé is. Szombattartás nagyon fontos. Cim a kiadóban.

HAJMUNKAS, paróka-készítő leány állást keres. Vidékre is menne. Cim: Wilder Rózsi, Dob-u. 34.

PERFEKT felsőruhavarrónő izléseken készít uccai és estélyi ruhákat. Hához ajánlkozik. Kéri a jószívű hitsorsosait vegyék pártfogásba, mert szombattartás miatt nem képes elhelyezkedni. Cim: Katz Józsefné, VI, Király u. 8. II. 58 a b.

EGYETEMI hallgató, okl. tanító, tanítást vállal szerény fizetésért, vagy butorított szobáért. Zoltán Tivadar, IV, Muzzeum körút 6. Tudomány egyetem címén.

KERESEK vallásos zsidóleányt, ki perfektül jól főz, süt és egyéb háziéteendőkben segítkezik. Jó bánásmódban részesül. Klein Ferdinándné, Makó.

Különféle.

KÜLÖN szobában ágy kiadó. Nefelejts-utca 50. I. 19.

NŐI DIVATSZALONBA fizető tanuló-leány, jobb családból, felvétetik. Szombaton zárva. Cim a kiadóba.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-biság felügyelete alatt. Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54. Naponta friss áru. Hához szállítás. Telefonhívó J. 34-76.

PANETH-féle orth. SZALÁMIGYÁR Debrecen

Ajánlja elismerten legjobb **kővér liba szalámi különlegességeit**, úgyszintén szalámi, virsli és füstölt hús-gyártmányait **a legolcsóbb napi árak mellett.** Szétküldés postán naponként kétszer. Cim: **Paneth Szalámigyár Debrecen.** Telefon: 7-22.

ויכתיב אויף פורים!

מגילת אושרוש איבערזעצט אויף רייס (גראס) אין יידיש-דייטשער שפראכע געדוקקט, וער איבערזעצט און פרייט אין גולדען (12 500) בעטראן אים פארהויינין אויף אדערעסע: Weisz Izrael Miskolc, Szentpéteri-kapu 10.

קען עווענטועלל אויך אדער פורים-שפיעל צו בעקאממען זיך.

BÉLYEGZŐKET NYOMTATVÁNYOKAT

héberszövegeket is kifogástalanul, hibamentesen szállít **ÁBRAHÁM** nyomda és bélyegzőgyár Kecskemét Szombaton zárva.

Hajszalakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta „Miracle“ Budapest, Andrassy-ut 38.

hajeltávolító szer széküldése utasítás-sal.

Összes szépséghibák kezelése. (Arcapolás olcsó bértrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3.

Felelős nyomdavezető WEITZ KAROLY

יידישע צייטונג

בעד

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10. TELEFON: József 125-90.	ALAPITOTTA: GROSZBERG LIPÓT	ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.- " " " 1/2 " " 10.- " " " 1/4 " " 5.- Postachequekontó-szám: 50.791.

Elsimult az orth. elnökválság!

— Frankl és Hartstein nem mondanak le — A közp. bizottság ülése —

Ismeretes a »Zsidó Ujság« olvasói előtt azon régóta vajdó irodai elnökség-válság, amely az egész hazai orthodox közvéleményt hónapok óta izgalomban tartja. Frankl Adolf, az általános közkedveltségnek és megbecsülésnek örvendő univerzális tudású orthodox központi irodai elnök 23 éves működése után, kissé megrongált egészségi állapotára hivatkozva, szilárdan elhatározta, hogy visszavonul az orthodox közügyek vezetésének teréről. Szorgalmas munkatársa, Hartstein Lajos az iroda érdemes alelnöke, pozíciójának további betöltését pedig teljesen az elnök maradásától tette függővé.

Az iroda elnöksége már az orthodox főrendválasztás alkalmából egybegyült országos orthodox központi bizottság ülésén akarta lemondását benyújtani, amely akkor csupán az ünnepélyes hangulatra való tekintettel — a bizottsági tagok kérelmére — ethikai szempontból maradt el; anélkül azonban, hogy Frankl elnök eme szándékát megváltoztató hajlandó lett volna. Sőt ellenkezőleg, az iroda elnöksége már akkor elhatározta, hogy két hónap múlva ismét egybe hívja a központi bizottságot, amelynek főtárgya az elnökség lemondása lesz. Közben azonban megmozdult a magyar orth. zsidóság közvé-

ménye és a budapesti hitközségből kiindulva országos akcióba fogott össze, hogy az elnökséget lemondási szándékától eltántorítsa, hogy — a biblia szavaival élve — ne hagyja az Örökkévaló nyáját

עדת הציבור בלי רועה
kípróbált böles vezetése nélkül.

Ennek dacára a központi bizottság e hét keddjére összehívott. Elnökön és alelnökön kívül megjelentek a váci, debreceni és büdszentmihályi főrab-bik, továbbá óbudai Freudiger Ábrahám és Korein Dezső (Budapest), Paskusz Károly (Csorna), Hartstein Mayer és Lipschütz Adolf (Sátorlajaujhely), Mandula Mór (Miskolc), Steiner Vilmos (Pápa), Bernfeld Sámuel (Debrecen) és Weisz Gáspár (Tiszafüred). A jegyzőkönyvet dr. Reiner Imre vezette.

Az ülés előtt az iroda elnökségénél a budapesti orth. hitközségnek egy öttagú küldöttsége (Freudiger Ábrahám elnök, Deutsch Géza alelnök, Bärkány pénztáros, Schlesinger gondnok és Löffler főtitkár) tisztelettel Freudiger és Bärkány urak meleg szavak kíséretében Frankl elnöknek egy díszes albumot nyújtottak át, amely az összes hazai orth. hitközségek képviselőtestületeinek határozatát tartalmazta, miszerint az irodai elnökséget legnagyobb bizalmuk-

ról biztosítják és amelyben Frankl elnököt és Hartstein alelnököt felkérlik, hogy böles vezetésüktől az orthodoxiát ezentul se fosszák meg. Frankl és Hartstein urakat ezen impozáns manifesztum szemmel láthatólag elérzékenyítette s a küldöttség előtt köszönetük mellett kijelentették, hogy ezen országos megnyilatkozást életük legszebb emlékének tekintik s hogy leköszönő szándékukat ennek hatása alatt revideálni fogják.

A bizottsági gyűlésen, azután — a tagok óriási lelkesedésének közepette — Frankl elnök és Hartstein alelnök kijelentették, hogy az országos megnyilatkozásnak és kérésnek engedve, eddigi elhatározásukat megváltoztatják és továbbra is tisztségeikben maradnak.

Ezzel az elnökválság problémája — amely örvendetes fordulattal legközelebbi számunkban bővebben foglalkozni óhajtunk — végleg lekerült a napirendről! Megszűnt elvégre az a régóta huzódó bizonytalanság és aggodalom is, amely a fenyegető elnökválság folytán a hazai orthodoxia szent érdekeit féltőket joggal el-töltötte. A bizottság és kebelében az orsz. rabbibizottság ezen kívül még néhány folyó ügyet tárgyalt le, ami után a gyűlés az elnökség hosszas éltetésével véget ért.